

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Центр громадського здоров'я

Звіт за результатами дослідження:

Самотестування серед чоловіків, що мають секс із чоловіками

Дослідження на замовлення ДУ «Центр громадського здоров'я» МОЗ України

Команда дослідження

ЗАМОВНИК

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ВИКОНАВЕЦЬ І ОРГАНІЗАТОРИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Юрій Привалов

Директор

Олеся Трофименко

Менеджер проекту

Оксана Рокицька

Асистент Менеджера

Людмила Амджадін

Логіст

ЗАЛУЧЕНІ ЕКСПЕРТИ

Марія Шваб

Авторка звіту

Андрій Чернишев
Роман Марченко

Експерт національного рівня
Експерт національного рівня

Ольга Денисюк

Експерт національного рівня

В'ячеслав Кушаков

Експерт національного рівня

Марина Варбан

Експерт національного рівня

Член Національної ради з протидії ТБ та
ВІЛ/СНІДу від групи ЧСЧ

Альянс
громадського здоров'я

Мета та завдання дослідження

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідити можливості та перешкоди до впровадження програми самотестування на ВІЛ в Україні серед чоловіків, що мають секс із чоловіками (ЧСЧ), та надати рекомендації щодо розробки стратегії перенаправлення при самотестуванні

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Оцінити готовність надавачів та клієнтів послуг до впровадження програми самотестування на ВІЛ серед чоловіків, що мають секс із чоловіками (ЧСЧ).
- Визначити переваги, бар'єри та ризики впровадження програми самотестування на ВІЛ серед ЧСЧ (з погляду надавачів та користувачів послуг).
- Описати переваги, недоліки та складнощі процесу самотестування на ВІЛ на основі слини та крові з точки зору клієнтів послуг, надавачів послуг та експертів.
- Оцінити зручність використання швидких тестів у порівнянні з послугою тестування із супроводом з точки зору клієнтів.
- Розробити інформаційні матеріали, що будуть надаватися разом з тестами, та протестувати їх із клієнтами послуг на зрозумілість, повноту та логічність. За результатами дослідження – визначити пакет самотестування для ЧСЧ.
- Надати рекомендації щодо підходу до впровадження програми тестування та стратегії перенаправлення, враховуючи можливість переадресації в програму доконтактної профілактики (PrEP) для ЧСЧ.
- Визначити підгрупи та кросгрупи ЧСЧ, яким модель самотестування є більш прийнятною та ефективною, а яким – менш (з ранжуванням).

Перелік регіональних НУО, які відповідали за рекрутинг учасників усіх цільових груп

- Запоріжжя, ЗОБФ «Гендер Зед»
- Львів, БФ «Аванте»
- Київ, ГО «АЛЬЯНС.ГЛОБАЛ»
- Одеса, ГО «Асоціація ЛГБТ «ЛІГА»
- Маріуполь, ГО «ІСТОК»
- Херсон, ХОБФ «Мангуст»

Якісне дослідження: цільові групи

1

НАДАВАЧІ ПОСЛУГ З ПРОФІЛАКТИКИ ВІЛ

Керівники програмних напрямків НУО, соціальні, аутріч та медичні працівники, психологи.

КРИТЕРІЇ ВКЛЮЧЕННЯ:

- наявність досвіду надання послуг у сфері лікування ВІЛ не менше 3-х років;
- наявність досвіду з надання послуг тестування на ВІЛ для ЧСЧ;
- наявність досвіду дотестового та післятестового консультування ЧСЧ;
- поінформованість та використання на практиці наборів для самотестування на ВІЛ: на основі крові; на основі слини; інші методи.

2

КОРИСТУВАЧІ ПОСЛУГ З ПРОФІЛАКТИКИ ВІЛ

ЧСЧ, які є клієнтами НУО, і ЧСЧ, які не є клієнтами НУО.

КРИТЕРІЇ ВКЛЮЧЕННЯ:

- проходження процедури самотестування на ВІЛ за допомогою двох видів тестів;
- 18 років або старше на момент проведення дослідження;
- принаймні один оральний чи анальний сексуальний контакт з чоловіком впродовж останніх 6 місяців;
- ВІЛ-негативний статус;
- проходження тестування на ВІЛ впродовж останніх 6-ти місяців (учасники ФГ);
- проходження тестування на ВІЛ більше 12 місяців тому (учасники ГІ);
- ЧСЧ, які не є клієнтами НУО та не користувалися послугами тестування на ВІЛ (учасники ГІ).

Якісне дослідження: алгоритм залучення респондентів з досвідом тестування до ФГ/ГІ

1

Соціальний працівник НУО обирає серед клієнтів необхідну кількість потенційних респондентів, телефонує їм та запрошує до участі у дослідженні

Після отримання усної згоди на участь запрошує до НУО для: заповнення скринінгової анкети; підписання інформованої згоди; надання 2-х комплектів тестів для самотестування (тест слини OraQuick; тест крові Profitest); надання додаткових інструкцій та інформаційного листа із детальною інформацією, до яких установ можна звернутися у випадку позитивного результату тесту на ВІЛ або неможливості інтерпретації результатів; уточнює готовність респондента до участі у ФГ або ГІ.

2

3

Через 4 дні з моменту отримання учасниками комплектів тестів запрошує респондентів для участі у ФГ/ГІ та узгоджує дату і час із модератором/інтерв'юером

Якісне дослідження: алгоритм залучення респондентів без досвіду тестування (м. Київ)

1

Реєстрація дослідників на інтернет-сайтах «Hornet» та «Grindr»

2

Пошук потенційних респондентів за встановленими критеріями включення

3

Контактування соціального працівника НУО, відповідального за рекрутинг, з потенційними учасниками з метою забезпечення їхньої участі у дослідженні

4

Обговорення із потенційними респондентами умов участі та запрошення до НУО у зручний для них час для підписання інформованої згоди та отримання наборів для самотестування

5

Налагодження контакту із потенційними респондентами, інформування про дослідження, його актуальність та запрошення їх до участі

Якісне дослідження: географія і композиція

Місто	Фокус-групи	Глибинні інтерв'ю з клієнтами		Глибинні інтерв'ю з надавачами послуг		
		ЧСЧ з досвідом тестування	ЧСЧ без досвіду тестування	Медичні працівники	Соціальні працівники	Психологи
Запоріжжя	2	3		2	2	1
Львів	1	2		1	1	1
Київ	2	4	6	3	3	1
Одеса	2	3		2	2	1
Маріуполь	2	3		2	2	1
Херсон	2	3		2	2	1
Всього	11	18	6	12	12	6

Кількісне онлайн-опитування: рекрутинг респондентів

1

Онлайн форма для збору даних кількісного дослідження була розміщена на сервісі Google.com, доступ до якої був можливим за спеціальним посиланням, яке розповсюджували представники НУО, відповідальні за рекрутинг.

До початку заповнення анкети потенційні учасники проходили скринінг і, у випадках відповідності критеріям включення, отримували доступ до інформаційних матеріалів, з якими ознайомлювалися до початку заповнення анкети.

2

3

Регіональні НУО розміщували оголошення про проведення онлайн-опитування ЧСЧ у своїх офісах, ком'юніті-центрах, на своїх інтернет-сайтах та інших інтернет-ресурсах (наприклад, на форумах, платформах для знайомств тощо) із зазначенням посилання на анкету.

Посилання на анкету також було доступне у спеціальних групах для ЧСЧ з використанням інтернет-сайтів знайомств та груп у соціальних мережах.

4

Кількісне онлайн-опитування: цільова група і реалізована вибірка

Місто	Кількість опитаних респондентів
Запоріжжя	60
Львів	40
Київ	100
Одеса	82
Маріуполь	58
Херсон	60
Всього	400

ОПИТАНА АУДИТОРІЯ

КРИТЕРІЇ ВКЛЮЧЕННЯ

- ЧСЧ
- 18 років або старше на момент проведення дослідження.
- Принаймні один оральний чи анальний сексуальний контакт з чоловіком впродовж останніх 6 місяців.
- ВІЛ-негативний статус.

КРИТЕРІЇ ВИКЛЮЧЕННЯ

- Участь у якісному етапі цього дослідження.

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Центр громадського здоров'я

Портрет досліджуваної аудиторії

Соціально-демографічний портрет учасників кількісного дослідження

27 років

середній вік

55%

вища або незакінчена вища
освіта

58%

повна зайнятість

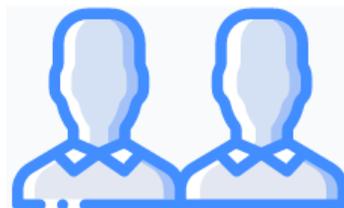
23%

часткова зайнятість

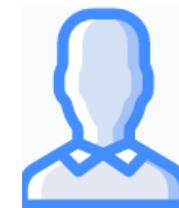
11%

46 осіб надавали сексуальні послуги за винагороду впродовж останніх 6 місяців.

56%

мають постійного партнера

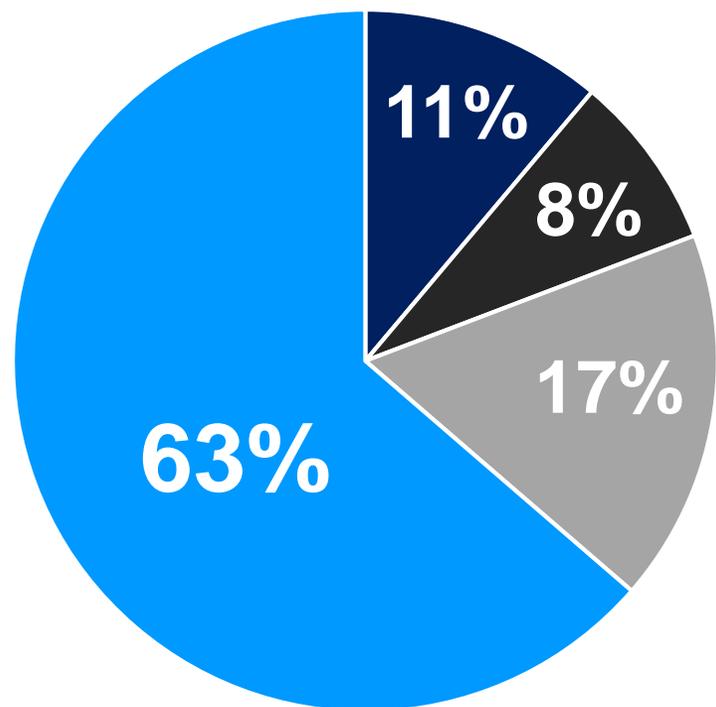

43%

не мають постійного партнера

ЧСЧ, які вживали наркотики

Чи вживали Ви наркотики неін'єкційним шляхом впродовж останніх 12 місяців?

Ніколи не вживав

Вживав протягом останніх 12 місяців

Вживав протягом останніх 30 днів

Вживав понад 12 місяців тому

- 16 осіб із вибірки мали досвід вживання ін'єкційних наркотиків, із них 5 – протягом останнього року. Ніхто не вживав ін'єкційні наркотики протягом останніх 30 днів.
- Надавачі послуг підтверджують, що серед клієнтів фактично немає ЛВІН. Ті люди, що споживають наркотики, роблять це переважно неін'єкційно.

Як часто ви вступали в сексуальні контакти під впливом неін'єкційних наркотичних речовин?

Завжди, 100%	1
У більшості випадків, 75%	17
У половині випадків, 50%	18
Інколи, 25%	9
Зрідка, менше 10%	15
Ні разу	17

Тестування на ВІЛ

Актуальність проблематики та джерела отримання інформації

72% опитаних вважають проблематику ВІЛ-інфекції та СНІДу для себе актуальною; **87%** вказали, що цікавилися цим питанням особисто

Оцініть актуальність проблематики ВІЛ/СНІДу для Вас особисто

Основне джерело отримання інформації щодо ВІЛ

Важливість факторів проходження тестування на ВІЛ

Оцініть, наскільки важливими для Вас особисто є наступні аспекти проходження тестування на ВІЛ?

Н.В. учасники з м. Львів згадували про випадки гомофобії з боку медичного персоналу державних закладів; один надавач пояснив, що у виняткових випадках ЧСЧ можуть відмовити в наданні послуг, хоча частіше йдеться про негативне ставлення при наданні послуг. Така ситуація підживлюється загальними гомофобними настроями в регіоні, включно з активною діяльністю представників праворадикальних угруповань.

Місце останнього тестування на ВІЛ

Основні причини відмови від тестування на ВІЛ

- **Страх дізнатися про свій ВІЛ-позитивний статус.**
- **Страх розголошення ВІЛ-статусу** у випадку позитивного результату.
- **Страх стигматизації та дискримінації** через належність до ЧСЧ.
- **Страх розголошення факту належності до ЧСЧ**, особливо у випадку людей старшого віку, а також публічних чи статусних осіб та тих, що перебувають у шлюбі з жінкою.
- **Сприйняття своєї поведінки як безпечної**, помилкові уявлення про ризикованість власних практик.
- **Небажання проходити тестування з боку партнера.**
- **Брак знань про ВІЛ**, впевненість у своїй віддаленості від цього питання.
- **Байдуже ставлення до свого здоров'я.**

Недоліки тестування на ВІЛ залежно від типу установи та потенційні причини відмови від тестування

ДЕРЖАВНІ УСТАНОВИ

- ймовірність порушення конфіденційності: розкриття стороннім особам імені пацієнта, його ВІЛ-статусу, належності до ЧСЧ; можливість зустріти знайомих у випадку ЗОЗ за місцем проживання/прописки;
- необхідність надавати особисті дані при зверненні за послугами;
- вказування інформації про проходження тестування на ВІЛ в медичній документації;
- довге очікування в чергах (зокрема – страх інфікування туберкульозом від інших людей у черзі);
- необхідність інколи сплачувати «благодійні внески» для отримання послуг, зокрема і тестування на ВІЛ.

ЗОЗ загального профілю

- ненадання послуг із тестування, незнання з боку персоналу про те, що заклад надає такі послуги;
- ймовірність стигматизації та дискримінації.

ПРИВАТНІ УСТАНОВИ, МОБІЛЬНІ АМБУЛАТОРІЇ

- платні послуги: бар'єр для деяких, особливо молодих ЧСЧ;
- ненадання послуг із перенаправлення в разі отримання позитивного результату;
- неможливість отримати на базі таких закладів антиретровірусну терапію.

Мобільні амбулаторії

- тестування на непостійній основі: приуроченість до певних днів чи подій;
- некомфортні умови тестування: довге очікування, температура (в холодну пору року);
- складність із взяттям зразка крові в холодну пору року.

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Центр о здоров'я

Сприйняття самотестування на ВІЛ

Ставлення до самотестування на ВІЛ та готовність його використання особисто та для партнерів

81% респондентів вказали, що взяли б тест, якби їм запропонували його безкоштовно.

83% респондентів вказали, що хотіли б отримати ще й тест для свого партнера, а пройти тестування разом були готові **72%** із них.

Бар'єри та ризики впровадження самотестування на ВІЛ

Які причини могли б завадити Вам та Вашим друзям пройти процедуру самотестування на ВІЛ?

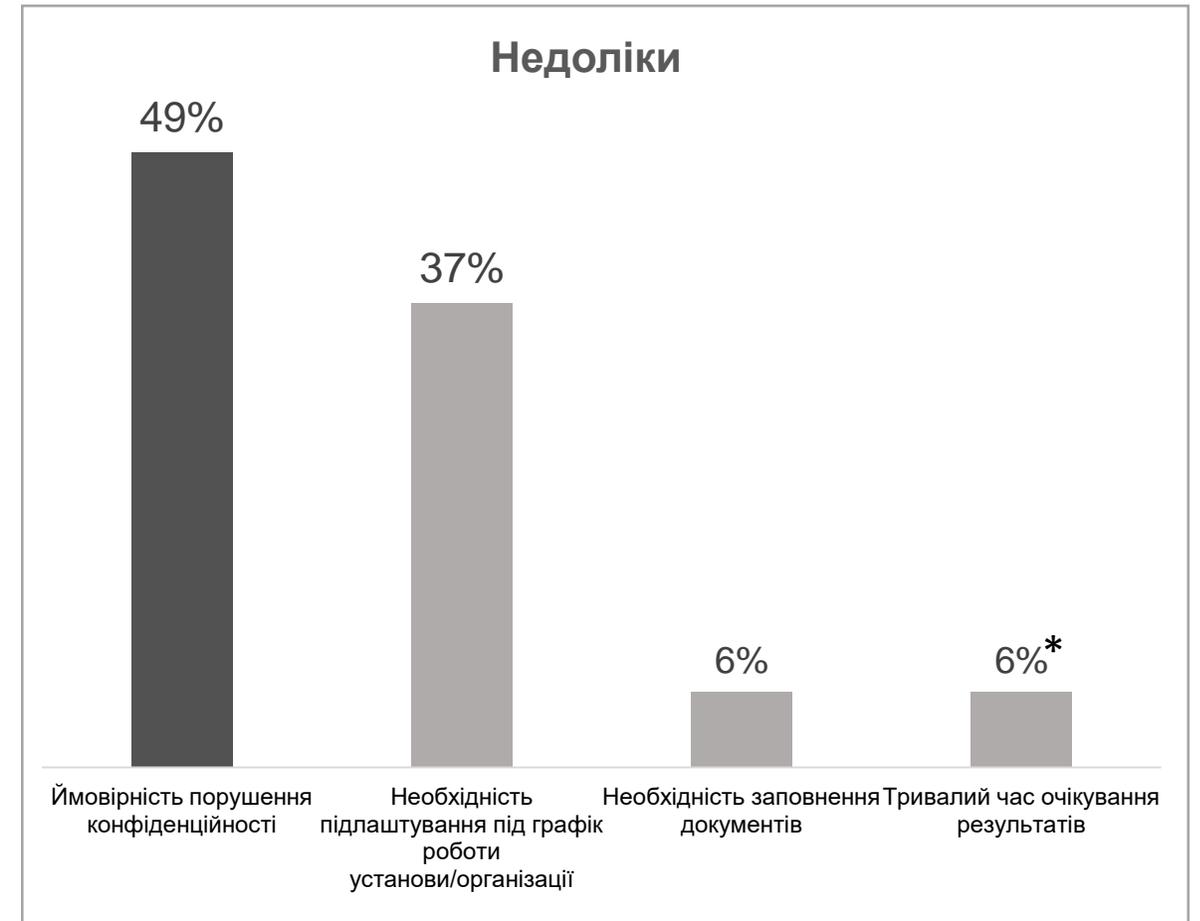
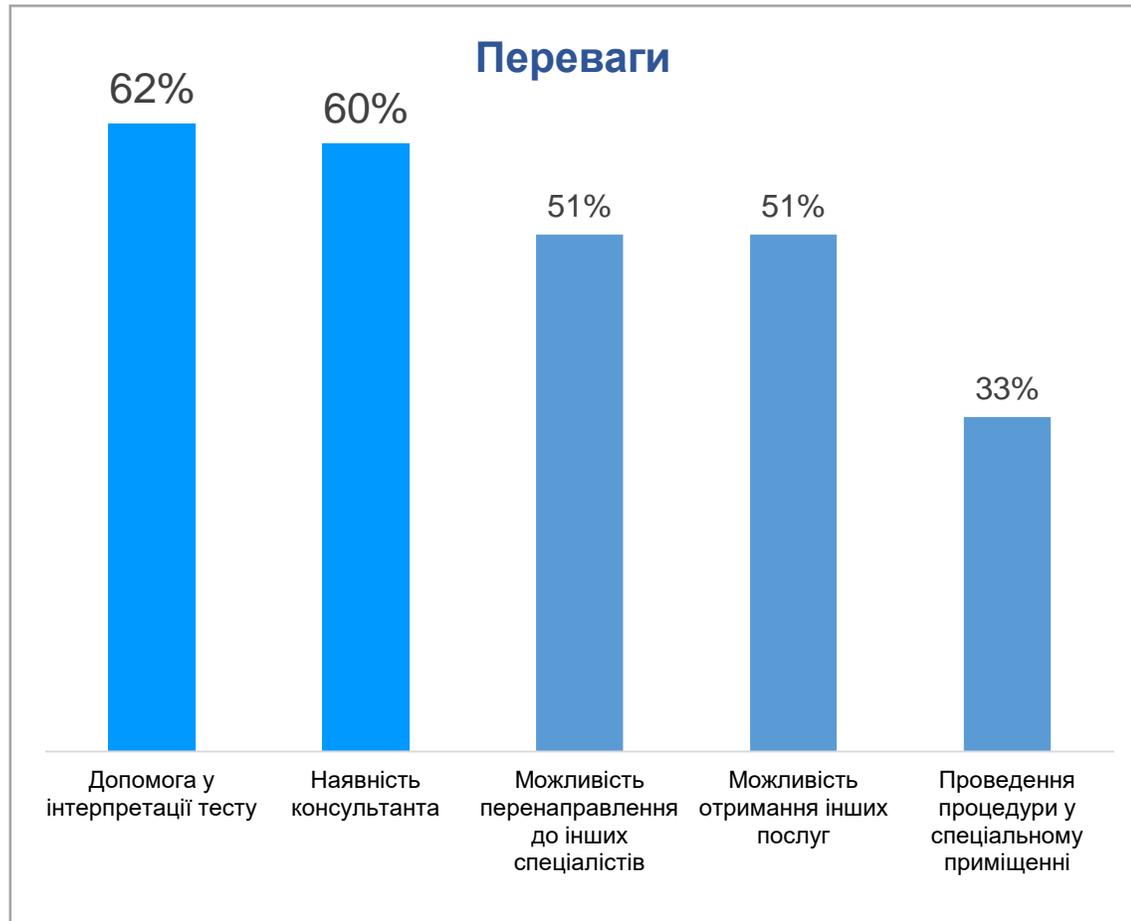

ІНШІ БАР'ЄРИ

- неуважне вивчення інструкції;
- необхідність підготуватись заздалегідь і виділити достатню кількість часу для тестування;
- відсутність приміщення, в якому можна усамітнитись;
- присутність вдома маленьких дітей: особливо для ЧСЧ, що перебувають у шлюбі та приховують свої сексуальні практики;
- освітлення та температура повітря: забір зразка крові може бути ускладнений у холодному приміщенні;
- пошкодження тесту при транспортуванні додому.

Тестування із супровідом швидкими тестами: переваги і недоліки для ЧСЧ

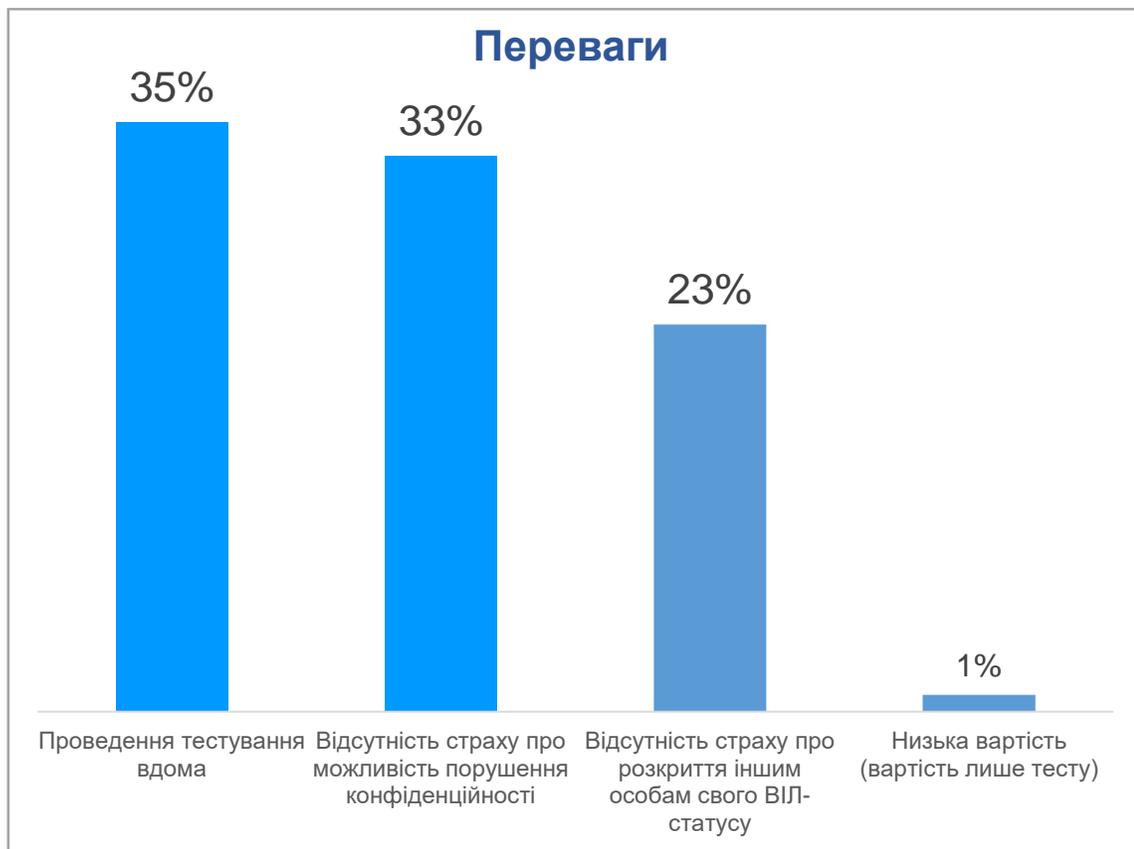
33% респондентів вказали, що самотестування із супроводом взагалі не має недоліків.

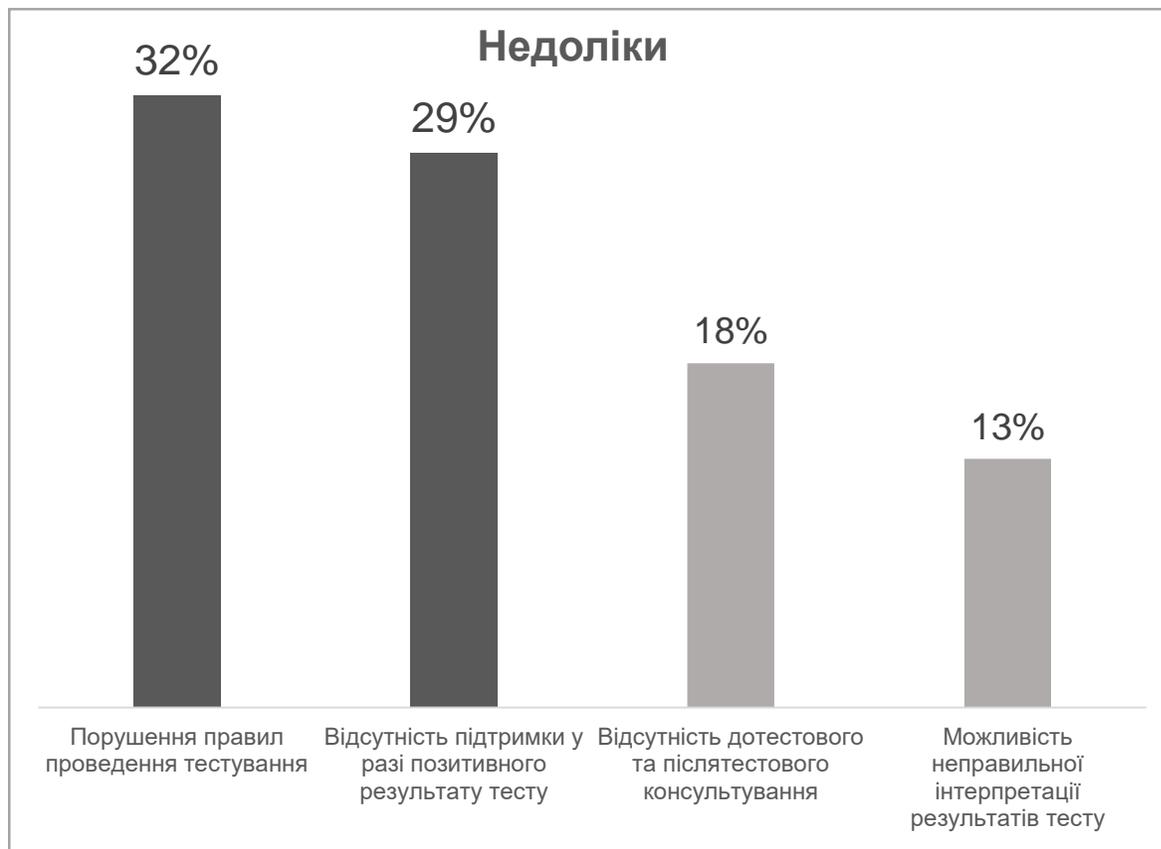
* в якісному компоненті дослідження не всі респонденти розуміли різницю між тестуванням із супроводом швидкими тестами і тестуванням у СНІД-центрі.

Самотестування швидкими тестами: переваги і недоліки для ЧСЧ

7% респондентів вказали, що самотестування взагалі не має переваг.

8% респондентів вказали, що самотестування взагалі не має недоліків.

Соціально-демографічний портрет ЧСЧ, для яких самотестування є найбільш прийнятним методом діагностики на ВІЛ (дані якісного дослідження)

Люди старшого віку, які можуть не належати до клієнтів НУО

Люди, які тестуються часто та добре знайомі з процедурою тестування швидкими тестами

Закриті ЧСЧ, які не є клієнтами НУО та не належать до спільноти, для яких має велике значення конфіденційність

Підлітки, які не можуть бути клієнтами ВІЛ-сервісних організацій через вік

Люди з обмеженою мобільністю

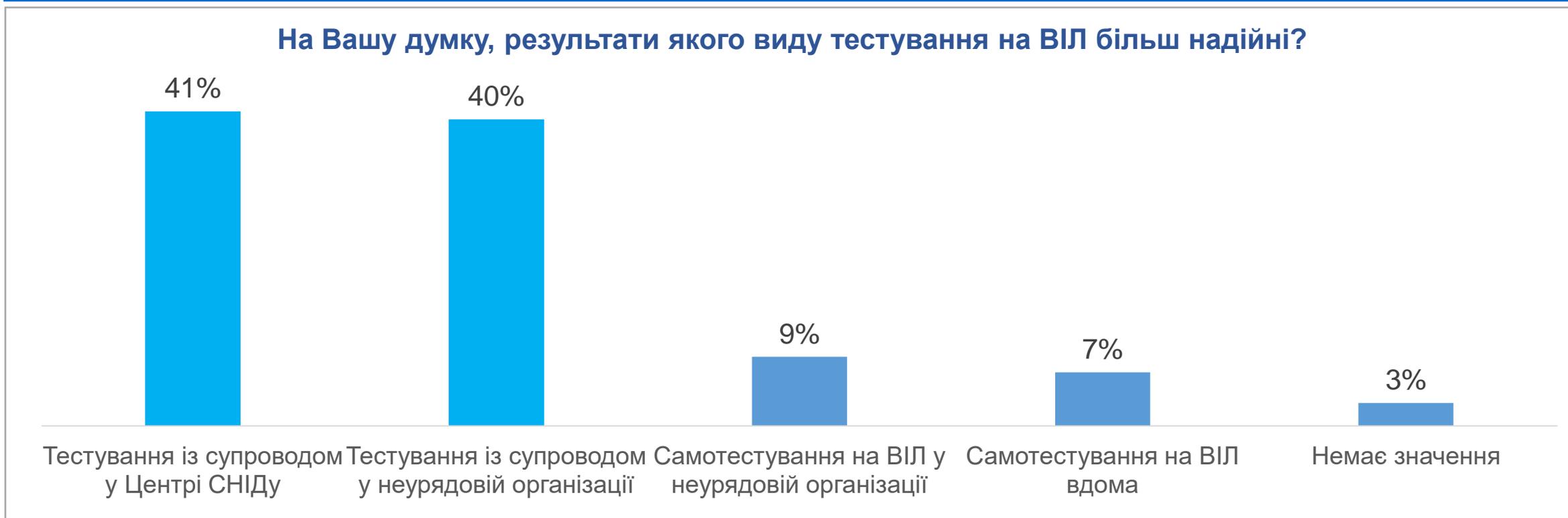
Українці, які виїжджають за кордон на тривалий час або іноземці, які мають складнощі з отриманням послуг у зв'язку з мовним бар'єром

Люди, залучені до надання секс-послуг – через відсутність необхідності часто відвідувати заклади, в яких можна пройти тестування

Люди, які мають складнощі з доступом до ВІЛ-послуг у зв'язку зі специфікою місця проживання або роботи: жителі малих та віддалених населених пунктів; міст і селищ, у яких не представлено проектів із ВІЛ-послуг або ЧСЧ-сервісних проектів

Сприйняття достовірності результатів тестування на ВІЛ за способом його проведення

Учасники дослідження довіряють результатам тестування із супроводом більше, ніж результатам самотестування. При цьому **61%** обрали би для себе та рекомендували би друзям **асистоване швидке тестування**. Лише п'ята частина (22%) віддала би перевагу **самотестуванню на основі слини**, 17% вибрали би **самотестування на основі крові**.

Бажані канали отримання наборів для самотестування

Основним недоліком каналів отримання наборів для самотестування (окрім НУО) є страх порушення конфіденційності; це стосується і замовлення через Інтернет, оскільки для цього потрібно надати свої особисті дані.

Можливі канали отримання наборів для самотестування

Вартість наборів самотестування та готовність їхнього придбання

50% опитаних зазначили, що не готові витратити гроші на придбання набору для самотестування.

25% вважає, що вони мають надаватися виключно безкоштовно.

Мінімум

20 грн.

Мода

100 грн.

Середнє

105 грн.

Максимум

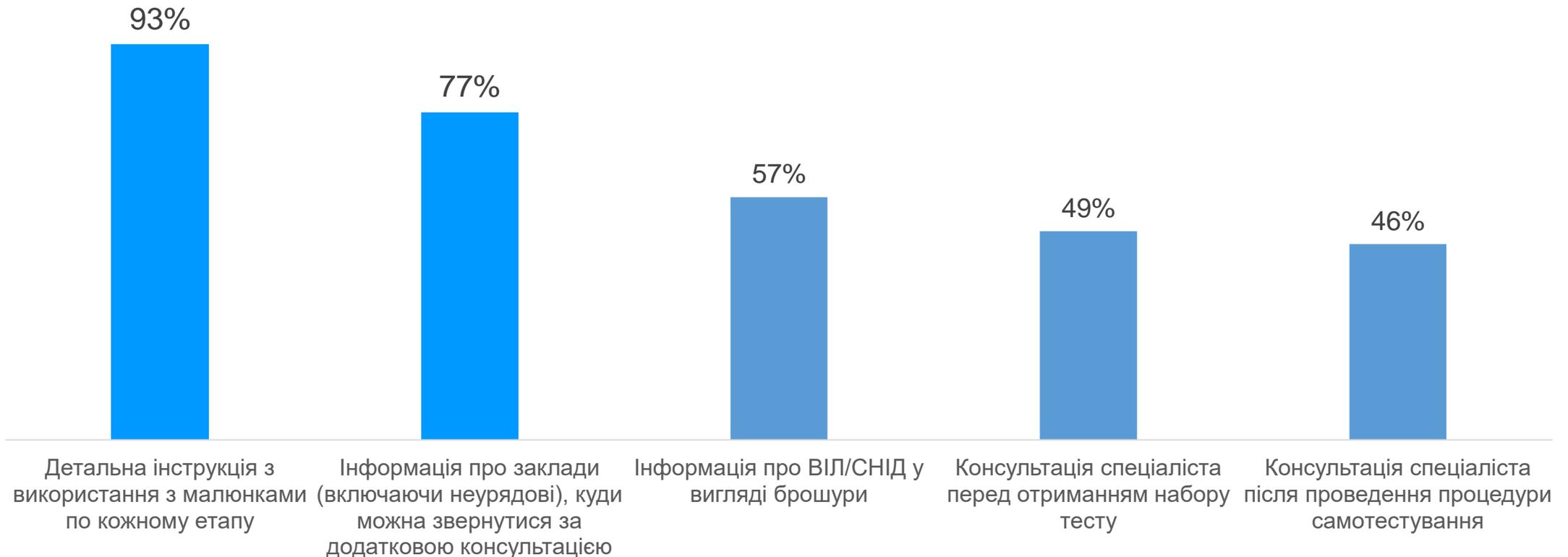
500 грн.

n=97

N.B. Для тих, хто готовий купувати, середня вартість тесту має становити 105 грн.

Представлення «ідеальної» послуги самотестування на ВІЛ

Які компоненти, на Вашу думку, повинні входити у комплект послуг із самотестування на ВІЛ?

Потенційні місця звернення за консультацією щодо самотестування

Готовність надавачів послуг до впровадження програми самотестування

СОЦІАЛЬНІ ПРАЦІВНИКИ, ПСИХОЛОГИ

- Соціальні працівники стверджують, що деякі клієнти сприймають ВІЛ як смертельну хворобу, тому вони мають побоювання щодо ситуацій, коли такі клієнти отримують позитивний результат і не мають поряд психологічної підтримки (ризик звернення до деструктивних практик; ризик самогубства).

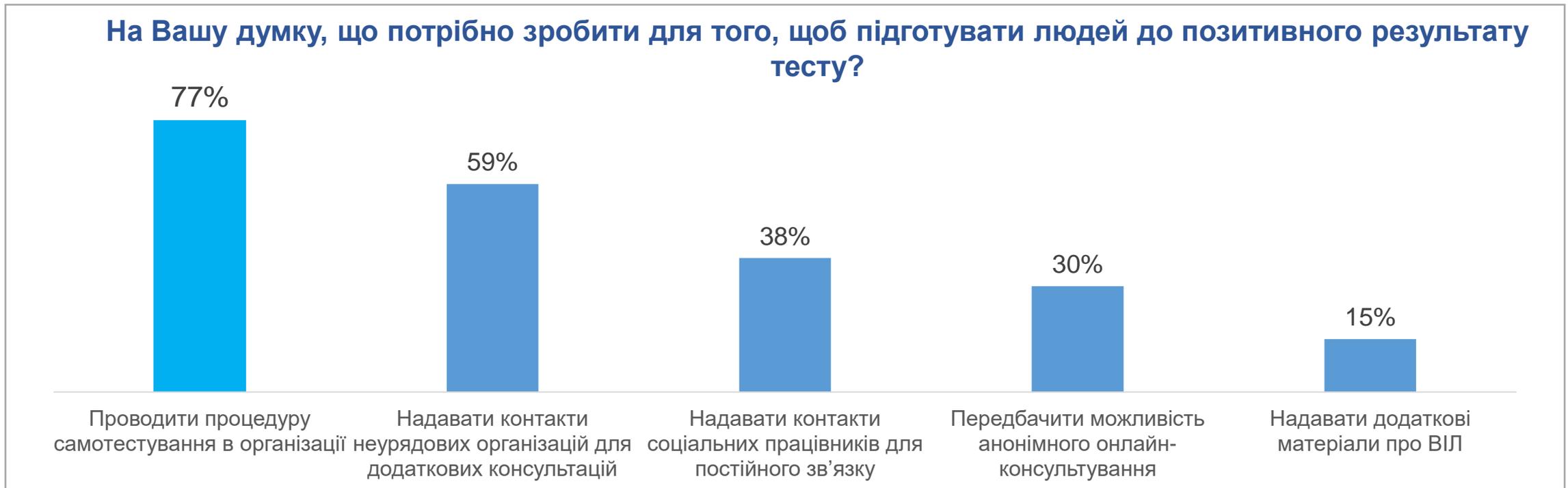
ЛІКАРІ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ

- Медичні працівники звертають увагу на складнощі в інтерпретації результатів тестування потенційними користувачами самотестування (брак знань про серологічне вікно, хибнопозитивний/хибнонегативний результат тесту).
- У випадку самотестування лишається питання утилізації використаних тестів (на основі крові).
- Недоходження клієнтів до послуг із лікування.

Підготовка до позитивного результату

На думку переважної більшості ЧСЧ, саме в організації можна найбільш комфортно отримати інформацію:

- про ВІЛ-інфекцію та чіткий алгоритм дій у випадку позитивного результату;
- що результат може бути хибнопозитивним і мусить бути підтверджений ІФА;
- що ВІЛ є не смертельною хворобою, а хронічним станом, який підтримується лікуванням, яке надається безкоштовно.

Швидкі тести: тести на основі слини і тести на основі крові

Ставлення до різних типів тестів: тест на основі крові

52% респондентів обрали би тест на основі крові

ПЕРЕВАГИ

- Довіра: суб'єктивне сприйняття як більш точного – як із боку надавачів послуг із тестування, так і самих ЧСЧ.
- Попередній досвід роботи з кров'яними тестами надавачів послуг із тестування та самих ЧСЧ.
- Короткий термін очікування результатів (15 хвилин).

НЕДОЛІКИ

- Складніший для самостійного виконання у порівнянні з тестом на основі слини;
- Необхідність проколоти самому собі палець це психологічний бар'єр для частини опитаних;
- Має обмеження щодо використання клієнтами з певними станами здоров'я: захворювання, пов'язані зі звертанням крові, діабет, захворювання нервової системи (такі, що асоціюються із тремором), поганий зір, а також людьми літнього віку

Ставлення до різних типів тестів: тест на основі слини

48% респондентів обрали би тест на основі слини

ПЕРЕВАГИ

- Простота у використанні, інтуїтивна зрозумілість.
- Можливість провести непомітно від людей, із якими особа проживає.
- Економія часу за рахунок меншої кількості кроків тестування.
- Епідеміологічна безпека за рахунок роботи зі слиною.
- Відсутність вимог щодо стерильності та попередньої підготовки для проведення процедури тестування.
- Менший ризик травматизації та запалення в результаті тестування.

НЕДОЛІКИ

- Рівень довіри у порівнянні з тестами на основі крові, є нижчим;

ДКП*

(*PreP: Pre-Exposure Prophylaxis)

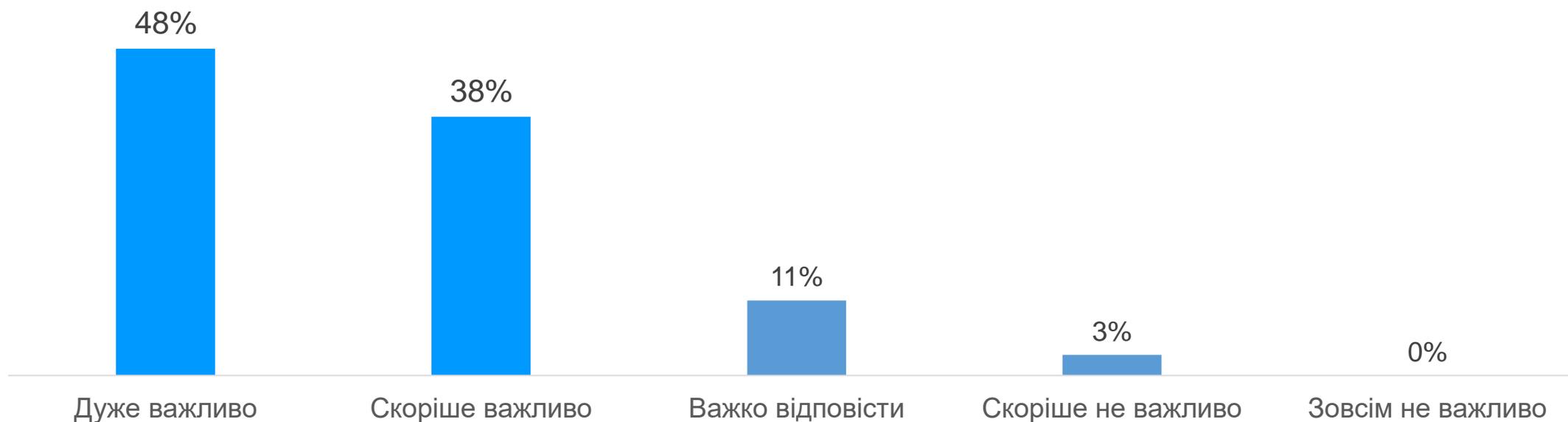
Ставлення до ДКП (PrEP)

78% респондентів чули про ДКП.

86% вважають поширення інформації про можливість отримання ДКП серед ЧСЧ актуальним.

87% переконані, що така інформація має надаватися в інформаційних аркушах про шляхи профілактики ВІЛ.

Наскільки важливим для ЧСЧ є поширення інформації про можливість отримання ДКП?

Прийом ДКП (PrEP)

- Рівень використання ДКП протягом останніх дванадцяти місяців **10%** серед тих учасників, кому було відомо про ДКП.
- Із них понад половина (26 осіб із 41) приймала препарат напередодні чи в день проведення опитування

Коли ви останній раз приймали препарати ДКП?

Вчора/сьогодні	26
2-3 дні тому	1
4-7 днів тому	2
1-2 тижні тому	6
Більш, ніж 2 тижні тому	6

n=41

Як часто ви використовуєте презерватив під час прийому ДКП?

Завжди	14
Більшість часу	12
Іноді	10
Рідко	4
Ніколи	1

n=41

Актуальність ДКП для цільових груп та режим прийому

ЦІЛЬОВІ АУДИТОРІЇ, ЩО АСОЦІЮЮТЬСЯ З ДКП*

- залучені до надання секс-послуг;
- ті, хто вживають наркотичні речовини, зокрема й ін'єкційно;
- ті, хто часто вживає алкоголь;
- ті, хто має багато сексуальних контактів та/або часто змінює партнерів;
- ті, хто практикує груповий та хімсекс;
- ВІЛ-негативні люди у дискордантних парах.

БАЖАНИЙ РЕЖИМ ПРИЙОМУ ДКП*

- Прийом «на вимогу»: вживання з прив'язкою до планованого статевого акту

ПРИЧИНИ НЕБАЖАННЯ ПРИЙМАТИ ДКП

- негативний вплив препаратів при постійному вживанні;
- ризик поганої прихильності у разі непостійного вживання та пов'язаної з цим неефективності ДКП;
- нечаста потреба в ДКП при нерегулярності ризикованих практик.

АРГУМЕНТИ НА КОРИСТЬ ДКП

- поширеність ВІЛ у спільноті ЧСЧ;
- поширеність серед ЧСЧ небезпечних сексуальних практик;
- безпечність ДКП (інформація про побічні ефекти);
- безкоштовність ДКП.

*дані якісного дослідження

Сума, яку респонденти готові витратити на ДКП на місяць

45% респондентів не готові платити за ДКП взагалі.

47% не визначились із відповіддю.

8% готові платити за ДКП щомісячно.

Мінімум

200 грн.

Мода

500 грн.

Середнє

613 грн.

Максимум

1500 грн.

n=21

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Центр громадського здоров'я

Висновки і рекомендації

Висновки і рекомендації

Клієнти НУО розглядають послугу самотестування ШТ на основі слини, як альтернативу тестування із супроводом в НУО.

Переваги процедури самотестування вбачають у можливості проведення тестування вдома і відсутності страху про можливість порушення конфіденційності

Недоліки процедури самотестування пов'язані із страхом отримати позитивний результат і відсутністю досвіду у проведенні процедури тестування (порушення правил проведення тестування, можливість неправильної інтерпретації результатів тесту, відсутність дотестового та післятестового консультування, відсутність підтримки у разі позитивного результату тесту)

1. Клієнти готові до впровадження послуги програми самотестування серед ЧСЧ. Багато клієнтів бачать переваги в тому, щоб мати можливість протестуватися вдома (відсутність необхідності їздити в НУО за отриманням послуги, конфіденційність, економія коштів на транспорт, тощо) і така можливість має бути розглянута при впровадженні програми

2. Недоліки пов'язані із проведенням процедури більш актуальні у випадку тестів на основі крові: вони є складними для самостійного виконання, а необхідність проколоти собі палець є психологічним бар'єром для частини опитаних.

ШТ на основі слини є більш бажаними і рекомендованими для процедури самотестування: вони зручні у використанні, можуть проводитися без досвіду проведення тестування і не потребують утилізації.

Висновки і рекомендації

Побоюванням надавачів послуг є реакція клієнта програми самотестування, який отримав позитивний результат поза межами НУО або СНІД Центру. На їх думку, людина, яка в момент отримання позитивного результату, не має супроводу і не отримала до і післятестове консультування може зреагувати у непередбачуваний спосіб (гострі емоційні реакції, насилля, завдання собі шкоди, самогубство).

Результати досліджень, проаналізовані в рамках кабінетного дослідження, вказують на те що наразі не зафіксовано випадків самогубства пов'язаних із самотестуванням. Разом з тим, різні джерела підтверджують можливість виникнення інших небажаних явищ: словесні конфронтації між партнерами, примус партнерів до тестування, розголошення статусу партнера.

3. З огляду на існуючі дані, рекомендується впроваджувати програму самотестування в рамках операційного дослідження.

4. Для попередження серйозних небажаних явищ в рамках програми рекомендовано створення сайту, який би містив:

- інформацію про чутливість та специфічність тесту на основі слини
- до- та післятестове консультування у форматі відео;
- телефон Гарячої лінії для анонімного дзвінка у випадку появи питань щодо самотестування;
- алгоритм дій у випадку отримання позитивного результату тесту на ВІЛ, включаючи, контакти закладів, куди можна звернутися у випадку позитивного результату тесту на ВІЛ.
- контакти державних та недержавних закладів та окремих спеціалістів, які можуть надати консультування як до проведення тесту, так і після нього;
- сайт із опцією зміни мови на російську.

Висновки і рекомендації

Побоюванням надавачів послуг є реакція клієнта програми самотестування, який отримав позитивний результат поза межами НУО або СНІД Центру. На їх думку, людина, яка в момент отримання позитивного результату, не має супроводу і не отримала до і післятестове консультування може зреагувати у непередбачуваний спосіб (гострі емоційні реакції, насилля, завдання собі шкоди, самогубство).

Результати досліджень, проаналізовані в рамках кабінетного дослідження, вказують на те що наразі не зафіксовано випадків самогубства пов'язаних із самотестуванням. Разом з тим, різні джерела підтверджують можливість виникнення інших небажаних явищ: словесні конфронтації між партнерами, примус партнерів до тестування, розголошення статусу партнера.

5. Цілодобова підтримка користувачів самотестування через гарячу телефонну лінію; текстові месенджери (Viber, Telegram); соціальні мережі (Facebook).

6. Рекомендовані канали поширення інформації про самотестування: неурядові організації; медичні заклади; соціальні мережі; мобільні додатки; таргетована реклама в мережі Інтернет; зовнішня реклама.

7. Рекомендовані канали поширення тестів:

- НУО;
- інтернет-замовлення через спеціалізований сайт із поштовою доставкою;
- аптеки та медичні заклади;
- купівля в аптеках (з оцінкою потенційної прийнятної вартості наборів);
- аутріч-маршрути; отримання наборів партнерами.

8. Проведення інформаційної кампанії (зовнішньої комунікації, у містах, та в мережі Інтернет) для ознайомлення цільової аудиторії з такою можливістю.

Висновки і рекомендації

Опитані ЧСЧ вважають, що некоректне проведення процедури самотестування може вплинути на результат тесту на ВІЛ

75% клієнтів НУО не готові платити за набори для самотестування

ЧСЧ готові проводити процедуру самотестування разом із партнером

9. За бажанням клієнта рекомендовано надавати послугу самотестування із супроводом або демонструвати процедуру проведення тесту у приміщенні НУО.

10. Рекомендовано передбачити отримання безкоштовних наборів для самотестування на базі спільнот.

11. Для сприяння підвищенню рівня використання послуг тестування на ВІЛ можливо надавати 2 набори для самотестування на ВІЛ (для клієнта і його потенційного партнера) в НУО. У цьому випадку клієнту можуть наочно продемонструвати процедуру проведення тесту, щоб він міг показати процедуру самотестування партнеру.

Рекомендації щодо покращення інструкцій для самотестування: тест на основі слини

Інструкція до тесту на основі слини, яка додана до набору для тестування, не потребує значних змін.

Необхідні уточнення до інструкції

- Чи необхідно перевертати лопатку при зборі слини з верхньої та нижньої ясен
- Чи є забороненим вживання води перед проведенням тесту

В деяких випадках були висловлені побажання додати ковпачок для закриття лопатки з метою збереження її цілісності та стерильності.

ІНСТРУКЦІЇ З КОРИСТУВАННЯ
Для отримання точного результату необхідно ретельно дотримуватися зазначених інструкцій до тесту. Щонайменше за 15 хвилин до початку тесту слід припинити вживати їжу та напої, а за 30 хвилин – уникати використання засобів для очищення ротової порожнини.
УВАГА! Хибний результат тесту можливий в осіб, що отримують лікування ВІЛ (антиретровірусну терапію).

ВІКОРИСТАННЯ НАБОРУ ORAQUICK® ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ТЕСТУ НА ВІЛ

1 НЕОБХІДНО ВІДСТЕЖУВАТИ ЧАС ВИКОНАННЯ ТЕСТУ

2 Вийміть пакети: набір для тесту, пиліетка та інструкції з користування.

3 абір для тесту складається з двох пакетів.

4 Розкрийте пакет із флаконом.

5 Витягніть флакон.

6 НЕ виплювайте рідину. НЕ їйте рідину.

7 Вставте флакон у підставку.

8 Розкрийте пакет із тест-касетою та вийміть її. НЕ торкайтеся пластмасової лопатки пальцями. УНИКАЙТЕ проколювання консерванта та НЕ вставляйте його в їжу.

9 Міцно притисніть пластмасову лопатку до ясен і отримайте по одному мазку з ясен верхньої (рис. 1) та нижньої щелепи (рис. 2).

10 Повністю закрутіть пластмасову лопатку у флакон, досягнувши його дна.

11 ЗАЛІПИШТЕ ТЕСТ-КАСЕТУ У ТАКОМУ СТАНІ НА 20 ХВИЛИН. Після цього визначте результат. НЕ слід визначати результат після силиви більше 40 хвилин.

ВІЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТУ Визначайте результат у добре освітленому місці

ВІЛ-ПОЗИТИВНИЙ РЕЗУЛЬТАТ
Дві лінії, навіть якщо одна з них є слабою, свідчать про можливу наявність ВІЛ. Рекомендується виконати додатковий тест.
Якщо ви щодня...
Зверніться до найближчого центру тестування на ВІЛ або медичного закладу

ВІЛ-НЕГАТИВНИЙ РЕЗУЛЬТАТ
РЕЗУЛЬТАТ МОЖЕ БУТИ ХИБНИМ У РАЗІ ВИЗНАЧЕННЯ ВПРОДОВЖ 2 ХВ. ПІСЛЯ ВИКОНАННЯ ТЕСТУ
ОДНА ЛІНІЯ навпроти позначки «С» та ВІДСУТНІСТЬ лінії навпроти позначки «Т» свідчать про НЕГАТИВНИЙ результат тесту на ВІЛ.
Регулярно виконуйте тест. У разі контакту з ВІЛ-інфекцією повторіть тест через 3 місяці.

НЕДІЙСНИЙ РЕЗУЛЬТАТ
Тест вважається недійсним за відсутності лінії навпроти позначки «С» (навіть якщо присутня лінія навпроти позначки «Т») або появи іншого червоного фонованого забарвлення, що унеможливило визначення результату. Тест необхідно повторити. Необхідно вжити інший тест.
Тест вважається несправним. Зверніться до найближчого центру тестування на ВІЛ або медичного закладу для повторення тесту.

НЕТОЧНИЙ РЕЗУЛЬТАТ
Ви не знаєте свій результат або не впевнені в отриманих показках.
Зверніться до найближчого центру тестування на ВІЛ або медичного закладу для повторення тесту.

УТИЛІЗАЦІЯ
Витягніть тест-смужку, закрийте флакон кришкою та викиньте всі матеріали у звичайний побутовий смітник.

www.oraquickhivselftest.com

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Центр о ЗДОР

Дякуємо за увагу!